N°. 22[illegible]. 185[illegible]

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

DINGSDAG, 29 AUGUSTUS.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 28 Augustus.

De brief aan Mr. G. GROEN VAN PRINSTERER, *bij zijne aftreding uit de Tweede Kamer der Staten-Generaal, geschreven en openlijk ter lezing gegeven door Mr.* IS. DA COSTA heeft ons in zoo verre te leur gesteld, dat wij daarin, na eene aandachtige lezing, den door ons waarlijk hooggeschatten auteur niet hebben herkend. De brief is eene soort van dithyrambe in prosa, tot lof van den heer Groen. Die lof wordt er met kwistige, met al te kwistige hand toegeworpen. Wij begrijpen dat de begaafde dichter, waar hij den roem van het gevierde partijhoofd heeft te bezingen, hem de eerepalm der verwinning toekent op alle veld van den strijd. Maar als hij verder gaat, als hij aan zijne tegenstanders, in het algemeen, de gebreken toeschrijft, waardoor én de heer Groen én zijn orgaan, de *Nederlander*, zoo bijzonder de algemeene aandacht hebben getrokken, dan gelooven wij dat de dichter te veel speling aan zijne verbeelding veroorlooft en tegen zijn doel gaat.

Het zou moeijelijk zijn in korte woorden den inhoud van den »brief" zamen te vatten. Wie er iets van weten wil, dient hem ten naastenbij geheel te lezen, om reden hij, gelijk het bij de anti-revolutionnairen schier altijd het [illegible] kerkelijke en politieke quæstiën door elkander mengt, als waren zij één, en daardoor niet slechts verwarring, maar tevens het onvermijdelijke gevolg daarvan, duisterheid aanbrengt. Er is nog eene andere oorzaak, waarom de *brief* niet goed beknoptelijk kan worden gerezumeerd. Die oorzaak is wederom niet alleen aan den *brief*, maar aan alle anti-revolutionnaire schriften eigen. Zij is deze, dat juist in de hoofdbeginselen, die aan Kerk en Staat ten grondslag liggen, dikwerf niets wordt aangetroffen van bepaald omschrevene denkbeelden. Veeleer worden die denkbeelden in eene geheimzinnig duister gelaten, waar zij voor veelzijdige opvatting vatbaar, met der daad den schijn krijgen van holle klanken te zijn. Wie zich daarvan overtuigen wil, gelieve die plaatsen van den brief open te slaan, waar hij het kerkelijk anti-revolutionnair standpunt poogt te handhaven tegen de Katholieken en de rationalisten; en op het politiek [illegible] anderen, de plaats, waar hij [illegible] tijd veroordeelt, die van 't [illegible] het regt open houdt om in de [illegible] revolutien te maken; en waar hij, de Kerk met den Staat [illegible], door de invoering van het Christendom in den heidenschen Staat, de reformatie, de revolutionnaire politieke gevolgen niet uitgezonderd, wettigt.

Dat alles is poëzij, die in de lucht klinkt, en aangenaam als eene bekoorlijke muziek klinken kan in protestantsche ooren, maar eigenlijk niets zegt en niets bewijst.

Die poëzij wordt volstandig doorgevoerd, tot zelfs in de feiten van den dag, de politieke zoowel als de kerkelijke.

De Aprilbeweging had tot genoegzaam eenige hoofdoorzaak de pauselijke allokutie, zoo dicht de bekwame schrijver de geschiedenis der Aprilbeweging. Zonder die allokutie geene beweging, geene predikatie op de kansels tegen de Bisschoppen, geene verscheuring van het land, door de bekende vredelievende brochures, en geen petitionnement van de smalle gemeente, die bij groote attroupementen, met [illegible] werktuigen gewapend, naar de protestantsche kerken werd gezonden.

Het rezultaat der Aprilbeweging, wat den Staat betreft, had moeten zijn, bij den val van 't ministerie-Thorbecke, de komst van een ministerie-Groen. Waarom? [illegible] niet duidelijk geformuleerd; maar zij spreekt [illegible] hetgene de auteur laat begrijpen. De Aprilbeweging was de vrucht van de anti-revolutionnaire partij. Wij weten dat de *Nederlander* dat altijd ontkend heeft, en 't is ons daarom des te aangenamer die bekentenis, uit hetgene de heer *da Costa* aanvoert, [illegible] op te maken. De Aprilbeweging en de val van 't ministerie-Thorbecke waren het werk der »vrienden," dat is, van de christelijk-historische partij. Daarom was het de beurt voor die partij om aan het roer te komen. Als dat niet de zin is van des briefschrijvers redeneering, dan begrijpen wij [illegible]. Hij zal toch niet hebben beweerd, dat de »vrienden" daarom aanspraak hadden om een ministerie te vormen, omdat zij nog nooit daartoe geroepen waren geweest, gelijk de andere partijen in de Kamer; want op dien grond zouden ook de Katholieken daarop evenzeer hun regt kunnen doen gelden. De vergelijking overigens met de opkomst van het ministerie-Derby bewijst dat onze opvatting de ware is. Maar ook daarin ziet men, hoe de heer Da Costa over de politiek van den dag dicht, dat is, bezingt wat de verbeelding hem voorschildert, vergeet wat diezelfde verbeelding hem doet over 't hoofd zien.

Het ministerie-Derby wierp, in zamenspanning met andere fraktiën van partijen, het ministerie Russell omver. Zoo ook de »vrienden" met de geschokte *politieken* en *kerkelijken*. Maar ziehier het verschil. In het verbond te Londen waren de tory's in zooverre de magtigsten, dat zij *alléén* in aanmerking komen konden om de erfenis van lord Russell over te nemen. In het verbond te Utrecht waren integendeel de »vrienden" in zooverre de zwaksten van de zamenspanneden, dat onmogelijk de erfenis van Thorbecke aan hen kon overgaan. Zij viel natuurlijker en onvermijdelijker wijs den veel magtigere *politieken* en *kerkelijken* ten deel. Maar de dichter heeft die kleine, maar desniettemin gewigtige bijzonderheid voorbijgezien, 'tgeen ons van hem minder verwondert. De heer DA COSTA is op dat punt zeer zedig en herinnert herhaaldelijk, dat hij geen Staatsman maar dichter is. Heeft de heer Da Costa zulks door zijn brief willen bewijzen? Maar dan doet zich de vraag voor, of de heer Groen wel zeer gediend zal zijn door de openbaarmaking van deze hem mildelijk toegedeelde lofspraken? 't geen wij meenen te mogen betwijfelen.

De heer Da Costa weeklaagt dat de beginselen der *»zoo smadelijk en hatelijk bejegende »vrienden" met mond en pen jaren lang beleden, en voor elk, die »hen" niet willens* IGNOREERT, *niet met opzet iets anders hoort dan gezegd is en iets anders leest dan geschreven werd, zoo dikwerf toegelicht en verdedigd" zijn.*

Met opzet iets anders hoort dan gezegd is en iets anders leest dan geschreven werd? B. v. wij lezen in den *Nederlander* van heden:

»Wederlegt vrij, Protestanten onzer dagen! de wanbegrippen der Roomsche kerk; meet het verkeerde en bespottelijke en ongerijmde van haar talrijke misbruiken breed uit....

»De *Roomsche kerk aanbidt* Maria; het is een *God onteerend misbruik*, dat de meest scherpe afkeuring verdient.....

»Zij *pleegt afgoderij in de mis....*" enz.

Er staat meer dat hier zou kunnen worden aangevoerd. Maar de twee aanhalingen zijn beteekenend genoeg.

Zou het ook vermetel zijn te vragen of de *Nederlander* daar ook iets anders bij de Katholieken hoort, dan door hen gezegd is, iets anders bij de Katholieken leest dan door hen geschreven is?

En zouden de beginselen der Katholieken, omtrent de vereering van Maria en het H. Sacrificie der Mis, door de Katholieken met mond en pen niet slechts jaren, maar door alle eeuwen heen, door daden en monumenten beleden, in de aanhaling van den *Nederlander*, het blad van den heer Groen, *niet willens geïgnoreerd* zijn.

Waaraan hebben wij dien uitval te danken, die wel iets heeft van hetgene de heer Da Costa 't *schelden* en *ignoreeren* noemt, waarmede hij meent dat zijne partij bestreden wordt? Maar er is nog eene andere taktiek, waarmede de heer Da Costa verlangt dat zijne vrienden bepaaldelijk, de heer Groen en de *Nederlander*, niet zullen worden aangevallen. Namelijk dat de strijd niet *»door altijd moeijelijke nevenvragen, zoo mogelijk, van het waarachtige terrein der groote hoofdvraag"* afgebragt worde.

Heeft de heer Da Costa zijdelings eene les willen geven aan den *Nederlander* en aan den heer Groen, zij die er bijzonder in uitmunten in de diskussie der hoofdbeginselen, om door het stellen van nevenvragen het waarachtig terrein der groote hoofdvraag te ontvlugten? De heer Da Costa zal dan zijne moeite verloren hebben. Want na zijn brief herhaaldelijk geprezen en geciteerd te hebben, ziet men den *Nederlander*, door het stellen der nevenvragen van de zoogenaamde gruwelen in de Katholieke Kerk gepleegd, de hoofdvraag ontwijken, hoe de anti-revolutionnaire partij met haar beginsel, dat de bijbel alleen regel des geloofs is, bij magte zal zijn om tegen het ongeloof, dat dit beginsel reeds heeft voortgebragt, stand te houden?

In bijna alle dagbladen, die de voorvallen van den dag bespreken, is het besluit behandeld geworden der »Maatschappij tot Nut van 't Algemeen", om ook *niet*-Christenen (dat is dezulken die den *naam* van Christen niet voeren) in haar midden toe te laten als leden.

Opmerkelijk is het echter dat een blad als de *Morgenster*, het orgaan der Groningerfaktie, met het besluit niet onverdeeld wegloopt, en zich bedient van een brief door zekeren »Constanter" aan de redaktie geschreven, om er tegen op te komen.

Die zich noemende »Constanter" zit er bitter in. Hij heeft in de statuten der »maatschappij" gelezen, dat haar doel is: »door bevordering van godsdienst, en goede zeden, overeenkomstig de beginselen der christelijke godsdienst, en door het voortplanten van nuttige kundigheden, voornamelijk onder mingeoefenden, algemeen volksgeluk te verspreiden." Nu kan »Constanter", die veel met beginselen des Christendoms schijnt op te hebben (de *Nederlander* zou het best kunnen zeggen hoe veel wel), maar weinig nadenkt, het volstrekt niet in rijm en maat brengen, hoe *niet*-Christenen »overeenkomstig de beginselen der christelijke godsdienst," in de Nut-Maatschappij zullen kunnen neêrzitten en kontributie betalen, ter verspreiding van *Volksgeluk*. We hebben waarlijk medelijden met het martelend gemoedsbezwaar van »Constanter" en zijn [illegible] staat hem uit den brand te helpen. We [illegible] geen lange redenering opzetten, maar eenvoudig [illegible] anekdote verhalen, waaruit blijken zal, dat de Maatschappij »*haar* christelijk karakter" volstrekt niet verloren heeft, gelijk »Constanter" vreest; maar het nu, na 't genomen besluit, even moedig zal handhaven, als ten tijde, waarvan we verhalen zullen. Waarlijk »Constanter" kan, wat de »christelijke beginselen" aangaat, dood gerust wezen: ze zijn in goede handen en zullen, door de opneming van het joodsche en heidensche element, tot nog hooger volmaking zich ontwikkelen, ten einde voortaan op het voetspoor der *Morgenster*heeren, alleen die Christenen te ergeren, die nog aan het bekrompen Christendom der Apostelen Petrus en Paulus vasthouden....

De geweldige schok, te weeg gebragt door de Fransche revolutie van 1848, deed ook de deuren der »Maatschappij tot Nut van 't Algemeen," departement Amsterdam, eensklaps openspringen. Of het verbijstering was van schrik of uitspatting van vreugde die de gedachte ingaf, weten we niet, maar dat weten we, dat men den heer Da Costa verzocht om een spreekbeurt waar te nemen. Het verzoek maakte *époque*. Van vele kanten openbaarde zich oppositie er tegen. Zelfs op de beurs werd er, tusschen de handelsoperatien door, over gesproken. Sommige heeren van het Hoofdbestuur »der Maatschappij" vonden [illegible] overkomelijk bezwaar in, dat een man als de heer Da Costa hun, aan *Volksgeluk* gewijd, spreekgestoelte zou beklimmen. Men kende — althans men meende ze te kennen — de groote christelijke beginselen, die de heer Da Costa aankleefde en overal met warmte uitsprak en verdedigde; daar men nu wist dat die beginselen in lijnregte tegenspraak stonden met de kleine christelijke beginselen, die de »Maatschappij" voor eigen huishoudelijk gebruik had vervaardigd en gaarne ten algemeene nutte liet uitventen, kwam de vrees op, dat als het publiek eenmaal bekend geraakte met de meerdere soliditeit der beginselen van den heer Da Costa, de »Maatschappij" spoedig met de hare zou blijven zitten of genoodzaakt wezen ze uit te verkoopen, beneden fabrieksprijs. 't Was bovenal een »edele" menschenvriend uit de laagste rangen onzer verzenlijmers, die zijn bonte veeren opzette tegen den heer Da Costa, maar volgens zijn gewoonte, in alle stilte. Deze schreef lange brieven, in proza, citeerde anti-Nutplaatsen uit de werken van den heer Da Costa, die er niet in te vinden waren, en beweerde dat [illegible] een man op het spreekgestoelte voor volksgeluk liet [illegible] ooren, [illegible] goed [illegible] inhalen, met

wien de »edele" menschenvriend in zijn jeugd op de schoolbanken had gezeten. De bloote herinnering aan dat zitten naast een toekomstigen Generaal der Jezuiten, joeg hem nog altijd de koorts, of iets dergelijks, op het lijf.

De heeren van het Amsterdamsche »Nut" sloegen intusschen weinig acht op dit geschrijf wijl ze vermeenden dat daar de heer Da Costa dichter was en de »edele" menschenvriend al zijn leven getobt had om ook voor dichter door te gaan, er wel een beetje broodnijd onder zijne oppositie mogt schuilen. Men wist nog ten overvloede hoe ook Da Costas leermeester Bilderdijk, uit hetzelfde kanaal en uit hetzelfde loffelijk beginsel was aangeschonnen in een anonym letteroefeningenartikel, toen des grooten dichters asch nog naauwelijks koud was. Maar de »edele" menschenvriend liet niet los. Hij verklaarde zich duidelijker en zeide, dat hij in den heer Da Costa eigentlijk den Christen haatte. Nadat eindelijk alle argumenten waren verspeeld, kwam de briefschrijver met zijn hoofdargument voor den dag, met de vreeselijke, de verpletterende beschuldiging, dat: *Mr. Isaac Da Costa, Mr. Rijnvis Feith een* MAANDICHTER *had genoemd!*

Maar niets hielp in dat noodlottige jaar 1848. Even gelijk de Koning van Pruissen gedwongen werd den hoed af te nemen voor de bebloede lijken zijner oproerige onderdanen, die men hem voorbij droeg, moesten ook de leden van het Hoofdbestuur, hoe ze zich ook mogten verbijten, het aanzien dat de heer Da Costa optrad in de »Maatschappij tot Nut van 't Algemeen," en dat meer dan eenmaal.

De revolutiekoorts is thans afgeloopen en de »Maatschappij" heeft *haar maçoniek christelijk karakter*, 't welk een oogenblik dreigde verloren te gaan, in den Da Costiaansche geloofsstroom, glorierijk gered, door haar jongste besluit omtrent de niet christenen.

Men schrijft ons uit Hout (gemeente Oosterhout), dd. 21 Augustus:

»De dag van heden was voor deze parochie een ware dank-, feest- en vreugdedag. De Wel Eerwaarde heer G. Bakkers, vierde het feest van zijn 25jarig verblijf alhier als pastoor. Reeds vroeg in den morgen wapperde de nationale vlag van kerktoren, molen en vogelboom, en kondigde het gelui der klokken eene plegtige mis aan, die ten 9½ ure door den Wel Eerw. jubilaris werd gecelebreerd, terwijl de Eerw. Heeren A. Oomen (Diaken in het seminarium Hoeven) als Diaken en J. F. Oomen (kapellaan te Hout) als Sub-diaken assisteerden. Na de mis werden in de kerk, zonder begeleiding van het orgel, door de schoolkinderen, den onderwijzer en eenige choristen voor dit feest toepasselijke muziekstukken uitgevoerd, die op den Wel Eerw. jubilaris, zoowel als op de talrijk opgevloede parochianen een diepen indruk maakten; elk der aanwezigen knielde biddend voor het heilig Altaar neder ten gedachte met een dankbaar hart de tallooze weldaden, welke de Eerw. herder, gedurende het vierde eener eeuw, aan de parochie heeft bewezen. Het was ook indrukwekkend te zien, hoe de woning van den innig geliefden Herder met groene ereboog en guirlandes versierd was. In de namiddag bragten dezelfde kinderen, met hunnen onderwijzer en drie choristen, eene serenade aan het huis van den geliefden jubilaris, die vervuldige vrienden aan zijnen disch had vereenigd. Zij werden er hartelijk onthaald."

Men schrijft ons uit Oldenzaal. »Zij die ll. Maandag den 21 Augustus bij de prijsuitdeeling in het gesticht der Eerw. Zusters Franciskanessen alhier tegenwoordig waren, ouders en toeschouwers weten daaraan slechts eenen lof te geven, namelijk dezen: dat zij in alle bijzonderheden, in alle opzigten hoogst voldaan waren.

»Netjes en verscheiden was het ten toon gestelde handwerk, bevoegde beoordeelsters prezen het; liefelijk de zang der meisjes, hij voldeed een ieder; aangenaam en ongedwongen de toon, waarin de goed gekozene zamenspraken werden voorgedragen."

Men leest in de *Emancipation Belge*:

»Al de leden van het Belgische kabinet hebben Vrijdag laatstleden hunne demissie den koning gezonden, die gisteren avond te Brussel van Ostende terug verwacht werd.

»Ziehier wat wij te dien aanzien meenen te moeten zeggen:

»Donderdag ll. werden de heeren Liedts en Piercot van Ostende terug verwacht om een kabinetsraad bij te wonen, waarin de [illegible] demissie van het kabinet levendig is besproken. Vervolgens is de heer Liedts naar Ostende teruggekeerd. De heer Piercot is te Brussel gebleven.

»Vrijdag ochtend heeft de heer H. de Brouckere, minister van Buitenlandsche Zaken, al zijne kollega's tot eene nieuwe beraadslaging genoodigd, welke des achtermiddags is gehouden. De heer H. de Brouckere heeft aangedrongen op de noodzakelijkheid van eene onmiddelijke en gezamenlijke aftreding. De raad is gevolgd, en al de ministers hebben Z. M. hunne demissie aangeboden.

»De liberale associatie heeft haar doel bereikt; ze heeft grootelijks medegewerkt om een kabinet omver te werpen, welks eenige misdaad te haren opzigte was het juk af te werpen dat zij het wilde opleggen. Dat kabinet heeft den moed gehad zich er aan te ontrekken, maar niet dien van de parlementaire oppositie te tarten, waarmede het bedreigd werd.

»'t Is ons niet onbekend dat de ministers hunne aftreding anders verklaren en minder inkonstitutionneele redenen er voor aangeven. Het uur om die redeneringen te diskuteeren is niet geslagen; maar wij houden ons overtuigd, dat velen onder hen terug deinsen voor de aanvallen der linker zijde en niet voor de moeijelijkheden, welke men hunne binnen- en buitenlandsche staatkunde heeft berokkend.

»De gematigde linkerzijde heeft zich, sedert eenige dagen door de partij der *zeven* verzwolgen gezien terwijl de heeren Frère en Verhaegen behendiglijk onder hun vaandel de liberale krachten van allerlei kleur gelokt hebben; zoodat het ministerie zich te zwak heeft gevoeld, om voor de nationale vertegenwoordiging te verschijnen. Wij meenen dat zijn vrees ongegrond was, maar wij laten ons er aan gelegen zijn, de ware reden der demissie te konstateeren.

»Men spreekt van een aanstaande bijeenroeping der Kamers. Zij zal, naar wij gelooven, geen plaats hebben, dan in het geval dat het kabinet aan de zaken blijft."

Wij vernemen dat wijlen de heer A. van der Hoop, die reeds bij het legaat van zijn kabinet schilderijen aan deze stad, de lenigging der behoeften van de armen op het oog had, deze ook op eene andere hem waardige wijze heeft bedacht, door de som van *twintig duizend gulden* voor de algemeene armen dezer stad beschikbaar te stellen. *(Amst. Cour.)*

's GRAVENHAGE, 26 Aug. Men verzekert dat H. M. de Koningin zich in de volgende week op reis zal begeven.

— De heer Belmont, zaakgelastigde van de Vereenigde Staten van Noord-Amerika bij het Nederl. Hof, is van zijne buitenlandsche reis in de rezidentie teruggekeerd.

NUMANSDORP, 26 Aug. De broeijende lucht, de onweders en de jongst gevallen regens, schijnen onder deze gemeente Klaaswaal, Oud-Beijerland en Strijen, van nadeeligen invloed op het aardappelgewas te zijn. De ziekte is weder merkelijk toegenomen. Op onderscheidene plaatsen bepaalt zij zich niet alleen tot het loof, maar strekt zich uit tot de knol, hier en daar zelfs vrij hevig. Hoewel dit gewas in dit jaar een meer dan overvloedig beschot oplevert, zoo gelooft men niet dat de ziekte van aanmerkelijken invloed op de geheele opbrengst zal zijn. De prijs per mud is van ƒ2 tot ƒ2.40.

UTRECHT, 26 Aug. Naar wij vernemen, zal men de door het korps mineurs en sappeurs gemaakte mijn in het kamp bij Zeist, op Zaturdag den 2 September e. k. des middags ten vijf ure doen springen. De door dat korps daargestelde werken zijn belangrijk en dubbel de bezigtiging waardig, waartoe welwillend de gelegenheid wordt gegeven.

DUIVEN, 24 Aug. Tusschen Westervoort en de Pruissische grenzen, achter het kantoor Babberich, zijn verleden week de 27 te metselen duikers voor den spoorweg gereed gekomen, en nu is men sedert gepasseerden Maandag bezig het station alhier, 10 minuten van het dorp verwijderd, te bouwen. Wanneer dit gereed is, zal men aan het veel grootere te Sevenaer een begin maken. Dag en nacht is men te Westervoort aan de groote brug bezig. Vele vreemdelingen komen dit kolossale werk bezigtigen.

GRONINGEN, 24 Aug. De kosten, benoodigd tot de op- en inrigting der stedelijke gasfabriek alhier, welke hare voltooijing te gemoet gaat, hebben in zoo hooge mate de aanvankelijke verwachting en berekening overtroffen, dat er dezer dagen van wege het stedelijk bestuur een plan van eene geldleening van ƒ100,000 ten behoeve van bovengenoemde inrigting publiek gemaakt is.

's HERTOGENBOSCH, 25 Augustus. Even als in Delft, zijn en Naarden wordt ook in deze vesting dagelijks oorlogsmaterieel aangevoerd, en op de verschillende [illegible] geplaatst. Men weet, dat het comitté van Defensie steden Maastricht, Breda en Bergen op Zoom, als vestingplaatsen opgegeven heeft en slechts als wapenplaatsen beschouwt, terwijl 's Hertogenbosch, Geertruidenberg en Willemstad tot vestingen van den 1sten rang verklaard zijn. Dientengevolge zal later, naar men verzekert, een vuurtoren in het naburige gehucht Deuteren gebouwd worden, veel grooter dan onlangs in het naburige gehucht Orthen.

HONTENISSE, 24 Aug. De landbouwers hebben zooveel mogelijk partij getrokken van het fraaije weder der laatste dagen, om de te velde staande tarwe binnen hunne schuren te [illegible] van dit gewas nog te velde staat, bedraagt een zeer klein gedeelte. Ook in deze streken zal de oogst overvloedig uitvallen en, zullen de meeste bergplaatsen te klein zijn. Alle graansoorten geven een ruim beschot. Ofschoon de aardappelen minder door de ziekte in de knol zijn aangetast, zijn zij echter zoodanig door dezelve in hunnen groei gestuit, dat de m[illegible] ten betrekkelijk klein zullen blijven, en daardoor e[illegible] slechts middelmatige opbrengst zullen leveren. Appe[illegible] weinig en klein van stuk; ander ooft overvloediger. De veestapel heeft belangrijke verliezen geleden. Niet [illegible] leen zijn vele koeijen aan de kalverziekte overleden, daaraan lijdende, afgemaakt, maar ook de varkenszie[kte] heeft vooral in deze gemeente hare slagtoffers geëisc[ht]. Er zijn landbouwers, die van vier tot acht dezer onn[illegible] bare dieren in eene week verloren, en menig arbei[der] verloor daarin zijnen grootsten schat.

BATAVIA, 7 Julij. Door den gouverneur-generaal goedgevonden, om onder nadere goedkeuring des konin[gs] ten vervolge op de publicatie van 8 Julij 1853, als voor den tijd van een jaar, ten aanzien van de voor [illegible] grooten handel opengestelde havens van Palembang, Mocara Kompeh, buiten werking te stellen art. 2 publikatie van 19 September 1848.

Wordende mitsdien, gedurende dat tijdvak, voor [illegible] havens van toepassing verklaard het reglement op [illegible] invoer, den [illegible] van vuurwapenen [illegible] buskruid, gearresteerd bij het besluit van den kommissaris-generaal, van 8 Augustus 1828, hetwelk derha[lve] wordt beschouwd als in deze woordelijk te zijn ge[illegible] reerd.

— Bij de *Javasche Courant* van 24 Junij is gevo[egd] een staat van den stand van het rijstgewas op Java, der ultimo Mei jl., waaruit blijkt dat dezelve alstoen w[as]:

Zeer gunstig. In de residentien Buitenzorg, Prean[ger] regentschappen en Pasoeroean.

Gunstig. In de residentien Batavia, Krawang, Ch[eri]bon, Soerabaya, Bezoeki, Kedirie, Djokjocarta, Patji[illegible] Kadoe, Bagelen, Banjoemaas en Banjoewangie.

Over het algemeen goed. In de residentie Samaran[g].

Minder gunstig dan men verwachtte. In de residen[tien] Bantam, Tagal en Rembang.

Nog onzeker. In de residentie Japara.

Door ziekte geteisterd. In de residentien Pekalon[gan] en Madioen.

Van de residentie Soeracarta geen opgave vermeld.

— Men leest in de *Javasche Courant* van 24 Jun[ij]: Sedert de laatste dagen der maand April 1854, h[eb]ben zich op verschillende plaatsen van Java sporadi[sche] gevallen van cholera voorgedaan, waaraan tot den 17 Junij 1854, voor zoo ver bekend was reeds 23 personen waren overleden.

Ook te Batavia kwamen in de laatste dagen bij garnizoen en de bevolking, enkele choleralijders vo[or]. Ofschoon zich onder de [illegible] ook [illegible] peanen bevonden, bestond toch het grootste getal inlanders.

— Den 29 Junij arriveerde ter reede van Batavia [het] Engelsch schip *Coldee*, kapitein Chambes, aan boord hebbende de equipage van het [illegible] schip *Delta*, kapt. Kunst, (te Dordrecht te huis behoorende) hetwelk 30 Mei ll. op het [illegible] rif totaal is verongelukt. De [illegible] page, bestaande uit [illegible] koppen is gered, doch van [het] schip niets kunnen gered worden.

— Op den 2den Julij, ten 2 ure des namiddags werden aan boord van de hier ter reede liggende Engelsche oorlogschepen *Sibilla* en *Lily*, de officieren en [illegible] dier bodems op het dek bijeengeroepen, [en] door de kommandanten voorgelezen de oorlogsverklaring van koningin Victoria tegen keizer Nicolaas van Rusland bevattende al de beweegredenen, die H. M. daartoe [illegible] medewerking van Frankrijk, ter handhaving van [de] regten van den sultan van Turkije geleid hebben. Die voorlezing werd door de bemanningen [illegible] meeste ge[illegible] drift ontvangen, en herhaaldelijk [illegible] luide hoera's [illegible] antwoord. Dienzelfden middag [illegible] de vice-admiraal kommandant der marine [illegible] in Indië, een groot diner gegeven, waarop de komman[illegible] danten en de [illegible] dier beide Engelsche bodems genoodigd waren [illegible] in den avond duurde die [illegible] eeniging [illegible] brave zeelieden, waarbij de gu[illegible] gastvrijheid voorheerschten, [illegible] voort, en [illegible] de vreemde genoodigden, dat zij [illegible] admiraal een regt genoegelijk [illegible]

— Kapt. H. Smit, voerende [illegible] schip *Hendrik*, van Australië te Pasoeroean aangekomen, schrijft dd. 20 Junij aan zijne agenten te Batavia:

»Op het grenerif van Raine Island heb ik 2 wrakken binnen in de Torret-Straat, op diverse plaatsen wrakken gezien, welke, volgens mijn inzien, niet [illegible] geleden daar kunnen gestrand zijn.

Men leest in de tweede editie van de *Amsterdam[sche] Courant*:

STOKHOLM, 26 Augustus. Bij den boerenstand is [een] adres in omloop, waarin de koning verzocht wordt [illegible] medewerking te verleenen, om te zorgen, dat de Al[and] eilanden niet weder onder russische heerschappij g[illegible] worden.

De vaartuigen dier eilanden varen onder fransche [illegible]

Het zegelregt der zweedsche dagbladen is tot op [de] helft verminderd.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 18 Augustus. Er blijft geen twijfel meer over of de expeditie naar de Krim is reeds werkelijk begonnen, althans de Fransche, Engelsche en Turksche bladen zijn in hunne berigten dienaangaande vrij eensluidend.

Een dépêche uit Konstantinopel, over Marseille ontvangen, meldt dat de inscheping der troepen reeds den 26 heeft plaats gehad. De plaats der ontscheping is echter nog onbekend. Op 2000 vaartuigen zijn ongeveer 70,000 man der geallieerde legers ingescheept. De geestdrift der troepen was buitengewoon, en zij worden door geen grooter verlangen bezield dan zich te meten met de Russen.

— Sedert een paar dagen is alhier het gerucht in omloop, dat de Koning van Pruissen een officier van hoogen rang had gezonden, om weder voorstellen tot eene vredelievende schikking met Rusland te doen. De mogelijkheid aannemende, dat werkelijk eene zending van dien aard heeft plaats gehad, kan het geheele gerucht ook zijn oorsprong hebben in de tegenwoordigheid van den adjudant van Koning Frederik Wilhelm, gen. von Wedel, die alhier gearriveerd is, om Keizer Napoleon namens zijn vorst te komplimenteeren.

— De brand die te Varna is uitgebroken wordt toegeschreven aan kwaadwilligheid. Er zijn Grieken gearresteerd, als verdacht van de hand te hebben gehad, in deze daad van barbaarschheid. De schade is aanzienlijk. Drie honderd huizen en vele partikuliere magazijnen zijn een prooi der vlammen geworden. Gelukkig zijn bijna alle levensmiddelen gered; ook de kruidhuizen hebben geen letsel gehad. De maarschalk Saint Arnaud heeft zich bij deze ramp vooral onderscheiden. Den reizigers is verboden om Varna te verlaten.

— Prins Napoleon die wegens de koorts naar Konstantinopel zich heeft begeven, is hersteld en maakt zich gereed weder naar zijn divisie te vertrekken.

— Volgens den *Moniteur* is de generaal Letang uit Weenen vertrokken, met eene zending bij den chef van het Oostenrijksche legerkorps in de vorstendommen.

Omer Pacha heeft den 22 dezer te Bucharest eene revue over 12000 Turken en Wallachijers gehouden. Hij is in het klooster Kotrocom gehuisvest.

[illegible] *Constitutionnel* rezumeert volgenderwijs de [illegible] *quæstie*:

»Zes maanden geleden bezette Rusland een gedeelte van het Ottomanische grondgebied. Het had, gelijk het in zijn hoogmoedige taal zich uitdrukte een *waarborg* genomen. Vóór het einde des veldtogts, veranderde het aanzien der dingen. Rusland werd gedwongen dien *waarborg* te laten varen, terwijl wij op onze beurt er een namen. Onze vlag wappert reeds op de Alandseilanden. Binnen weinige dagen zullen wij vernemen dat ze van de krim bezit heeft genomen. Turkije en zijne bondgenooten bezetten een gedeelte van het Russische grondgebied, terwijl de in opstand zijnde Kaukasus, in weinige maanden het werk ziet vernietigd, tot welks voltooijing de Moskovische overheersching honderd jaren heeft noodig gehad, terwijl de Scandinavische staten gereed zijn terug te eischen wat men hen ontnomen heeft, terwijl Duitschland gewapend opstaat, om de hoogmoedige heerschappij van Rusland af te schudden en een einde te maken aan die sluwe, dubbelhartige en roofzuchtige politiek, welke tot de tegenwoordige krisis heeft aanleiding gegeven."

— De nederlaag, die de Turken bij Kars zouden geleden hebben, wordt vooralsnog niet bevestigd.

— De geregelde tijdingen uit Spanje blijven wederom ontbreken.

— Te Madrid is het gerucht in omloop van eene gedeeltelijke wijziging van het kabinet. Generaal Narvaez verlangt paspoorten voor het buitenland.

— In Spanje heerscht het despotismus der regeringloosheid. De instandhouding der dynastie is wel is waar besloten, ten gevolge van het ministerieel manifest, dat de bijeenroeping de konstitueerende Cortez voorafgaat, maar van de kiezers verwacht men het ergste; tot hiertoe zijn zij sterker dan de ministers. De Fransche gezant heeft in naam des Keizers, de koningin Isabella verzekerd, dat Frankrijk noch Engeland eene verandering zouden goedkeuren, die haar van den troon mogt verwijderen. Ook zal de markies de Turgot ten voordeele der Koningin Maria Christina al zijn invloed aanwenden. [illegible] is een wraakzuchtig Spanjaard, die aan zijn lang bedwongen nijd den vollen teugel viert; maar zijn invloed op de zaken is onbeduidend; hij heeft een naam, een [illegible] en speelt een gewaagd spel. Tegenover hem staat O'Donnell. Dien moedigen soldaat zal de zending worden [illegible], om aan de revolutionnaire woelingen te [illegible] een einde te maken, een stad door rijkdom hoogmoedig, die tegenwoordig zich als de eerste van Spanje beschouwt, [illegible] niets minder beoogt dan zich boven Madrid te verheffen. Barcelona wil de zetel van het kongres en de hoofdstad der Spaansche republiek worden.

— De *Augsb. Alg. Zeit.* meldt uit [illegible], dd. 18 Augustus: De ziekelijsten te Genua [illegible] dagelijks een half honderd en meer sterfgevallen. De abt van St. Mattes, is ten gevolge der vermoeijenissen van zijn heilig ambt, ten dienste der cholerazieken, van wier bed hij sedert het uitbreken der ziekte niet is geweken, overleden. Hij was een afstammeling van het beroemde geslacht der Dorias, en bekend met vele vakken der natuurkundige wetenschappen.

— Men leest in het *Giornale di Roma* van 16 Aug.: De H. Vader heeft behalve de aanzienlijke sommen, welke hij ter gelegenheid der cholera voor de armen heeft beschikbaar gesteld, den ijver der konferentiën van den H. Vincentius a Paulo, in aanmerking nemende, haar den wensch te kennen gegeven, dat zij voor de armen, van huis tot huis de milddadigheid der ingezetenen zouden opwekken en de liefdegaven in ontvang nemen.

ENGELAND.

LONDEN, 28 Augustus. Naar luid van sommige dagbladen zou een tweede divisie Fransche troepen naar de Oostzee worden gezonden, en gedurende den winter in Zweden verblijven.

Men verzekert dat onderscheidene schepen der geallieerde vloot koers gezet hebben naar Hango, een sterkte, die den ingang der Finlandsche golf bestrijkt.

— De koningin van Engeland heeft den heer John Bell benoemd tot konsul-generaal in Algerie: hij was slechts konsul. Die benoeming is van groot gewigt, het is een *sanktie* gegeven voor de eerstemaal door Engeland, aan de inlijving van Algerie met Frankrijk.

— Men leest in den *Times*: »Uit de ons thans officieel bekende omstandigheden der inneming van Bomarsund kan men met regt de gevolgtrekking maken, dat de Russische vestingen, voor zoo ver zij naar dezelfde beginselen en uit dezelfde stoffen gebouwd zijn als Bomarsund, niet lang bestand zijn tegen het aanhoudend vuur van eenige weinige stukken zwaar geschut, en dat de verdediging in gecasemateerde batterijen nog moeijelijker is geworden, door dat de vijandelijke scherpschutters met behulp der verbeterde buksen door de schietgaten heen de bediening van het geschut kunnen belemmeren. Daar onze oorlogschepen Bomarsund niet nabij konden komen, werkte hun vuur hoofdzakelijk als eene afleiding ten behoeve onzer troepen, en had het geen beslissende werking op de vesting; maar het moet nog blijken hoe de volle laag van een driedekker zal werken op eene vesting als de hier bedoelde, en of hetgeen in 8½ uren door drie 32ponds-kanonnen uitgewerkt is, niet in een half uur zou kunnen bewerkt worden door een sneller vuur uit geschut van twintig malen zoo zwaar kaliber.

»Over het geheel is de met Bomarsund genomen proef niet alleen hoogst gunstig uitgevallen en tot eere van allen die daartoe medewerkten; maar zij doet ons ook wapenfeiten van meer gewigt verwachten. Het goede jaargetijde duurt nog lang genoeg om verdere ondernemingen tegen de Russische kust in de Oostzee toe te laten; de vereenigde krijgsmagt is nu eenmaal op het terrein, en kan in eenige uren varens elk punt der Oostzee bereiken; en wij hopen te vernemen dat de Engelsche en Fransche bevelhebbers in die wateren stappen zullen doen om het met de inname van Bomarsund begonnen werk voort te zetten."

DUITSCHLAND.

WEENEN, 25 Augustus. De aansluiting van Oostenrijk aan de Westersche mogendheden is thans buiten allen twijfel. Voortdurend worden troepen naar de Vorstendommen gezonden.

Turksche troepen zullen met die der Westersche mogendheden naar de Krim gezonden worden. De aanval op Sebastopol is ophanden.

Voor de nieuwe lening is reeds een bedrag van 450 millioen ingeschreven.

— Omtrent den intogt der Oostenrijksche troepen in de vorstendommen meldt de *Wiener Zeitung* het volgende:

»De intogt der keizerlijke troepen in de Donau-vorstendommen is tusschen den 20 en 22 begonnen met het overtrekken der grenzen van Wallachije. De divisie Macchio rukte met hare beide brigaden van den kant van Hermannstadt, en de generaal Burlo met zijne brigade van den kant van Kronstadt in dat gewest binnen. De veldmaarschalk-luitenant Coronini, die, onder bevel van het opperkommando des 3den en 4den legers, tot bevelhebber van al de bezettingstroepen in de vorstendommen benoemd is, bestuurt de beweging van het korps en terwijl hij zelf met de beide brigaden Schwarzl en Burlo naar Bucharest marcheert, waar hij den 5 September denkt aan te komen, heeft hij de brigade Jellacic onder den veldmaarschalk luitenant Macchio ter bezetting van Klein-Wallachije regtstreeks naar Krajova doen oprukken, alwaar zij reeds den 2 September zal aankomen. De genoemde drie brigaden zullen onder speciaal bevel van den veldmaarschalk-luitenant baron Alleman in Wallachije blijven, terwijl de graaf Coronini, na den bepaald toegezegden aftogt der Russische legers uit Moldavië, met drie andere brigaden van zijn legerkorps onder den veldmaarschalk-luitenant graaf Paar later ook dit vorstendom bezetten en alsdan zijn verblijf afwisselend in de beide hoofdsteden dier gewesten houden zal."

— Mannheim, 22 Aug. De regtsgeleerde Brunner, zoon van den te Rome zijnde staatsraad van dien naam, is naar Karlsruhe ontboden, om, gelijk men met grond vermoedt, belast te worden met de overbrenging der laatste hooge besluiten betreffende de zaak van Mgr. den Aartsbisschop.

STADSNIEUWS.

In de 224ste Staats-Loterij zijn in de 2e Klasse bij de 1e Trekking prijzen van f 1000 of daarboven te beurt gevallen aan N°. 1499 f 20,000, N°. 13546 f 1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 28 Augustus.

BEVALLEN (25 Aug.): J. H. T. Peters, geb. Bielders, D.

OVERLEDEN (19 Aug.): F. Danizek, 82½ j. — (25 Aug.): S. Meltzer, 55 j.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

	pCt.	25 AUG. 4½ u. gebl.	26 AUG. 4½ u.	à	gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à 2½ pCt.		60 9/16	60 9/16	60⅝	60⅝
Dito Dito	3	72 1/16	72⅛		
Dito Dito	4	90½	90⅝		
O. I. Leening 1844	4	90			
Amortis. Syndik.	3½	88¾			
Handel-Maatschappij	4½	123½			
Haarlemmermeer	5				
Aand. Rijn-Spoorweg	4½	99⅝			
" Holl. Spoorw.-M. Obligatiën	4½		100		
Maatschappij van Weld.	4	76⅝			
Aand. Ned. Bank					
Belgie	2½				
Dito bij *Rothschild*	2½	49	48 15/16	49	49
Frankrijk, Obligatiën	3				
Spanje, Onbep. Stukken	1	18	17 13/16	18	
Dito	3	37	37¼	37⅜	
Dito Binnenl. à 6/m.	3	31 9/16	31 5/16	31¾	31 9/16
Coupon-Bewijzen		4⅞	4 13/16		
Amortisable Schuld					
Portugal, te Londen	3	37⅛	37 1/16	37⅛	37 1/16
Dito Uitgestelde					
Rusl., bij *Hope* 1798 en 1816	5	101¾	101⅞		
Dito Dito 1828 en 1829	5	101¾	101¾	102	101⅞
Cert. bij dito 1831 en 1833	5	84			
Dito	4½	87	86⅞		
Dito bij *Hope*	4		78⅝		
Dito bij *Stieglitz en C°.*	4	77½	77¾		
Dito bij id. 5de Serie	6				
Certifikaten te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6				
Certifikaten van dito	6	60⅛			
Engelsche Russen					
Polen, Certifikaten	4				
Dito Aand. met Lot. fl. 500		141½			
Oostenrijk, Metalliek	5	69½	69	69¼	
Dito Nieuwe 1847	2½	35 [illegible]	34 [illegible]	35¼	
Dito 1851 en 1852	2½	35 [illegible]	34 [illegible]	35¼	
Dito Nieuwe	5	78 [illegible]	78 [illegible]	[illegible]	
Dito 1854	5	78 [illegible]	[illegible]	78⅛	78¼
Ween. Bank bij *Gollen C°.*		77 [illegible]			
Dito		60			
Aand. met Loting fl. 500					
Nieuwe dito 1854 fl. 250		f 235			
Pruissen	4½				
Amerika, Bank-Aktien Cert.		3½	3½		
Dito Orig.		3½			
Napels, Cert. *Lam. en Bouwer*	5				
Denemarken, Leen. te Lond.	5				
Louisiana bij *Hope*	5	99¾			
Brazilien	5				
Dito 1843	5				
Mexico	3				
Dito Onbepaalde		23 [illegible]	23¾	23¾	
Peru		23 [illegible]	23 [illegible]	23 [illegible]	
Grenada à £ 100		68 [illegible]	68 [illegible]		
Dito Uitgestelde		16¼			
Ecuador à £ 100		6 [illegible]			
Venezuela à £ 100					
Dito Uitgestelde		3½			
Weener Aandeelen 1854		1½	10¼		

Onze fondsenmarkt was heden hoogst onbeduidend, de stemming bleef flaauw.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt. Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f 55¾	Livorno	2/m.	f 88¼
"	kort	56 [illegible]	Napels	"	84 [illegible]
Bordeaux	2/m.	55 [illegible]	Petersburg	"	1.77
"	"	55 [illegible]	Weenen	6/w.	29¼
Madrid	3/m.	[illegible]	Augsburg	"	35¼
Cadix	"	240	Frankfort	"	35 [illegible]
Sevilla	"	237	Hamburg	2/m.	35 [illegible]
Bilbao	"	238	"	kort	35 [illegible]
Lissabon	"	40 [illegible]	Londen	2/m.	11.62½
Porto	"	40 [illegible]	"	kort	11.72½
Genua	2/m.	45 [illegible]	Rotterdam		

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

PARIJS, 26 Aug. Fransche 3 pc. 73.50, 4½ pc. 100 —; 3 pc. Spanje 31¾ id. 1 pc 17⅜; Met. 5 pc 82, Rom. Leening 84.

LONDON, 26 Aug. Consols 94⅞, 3 pc. Spanje binnenl. 30¾, 1 pc. dito 18; Coupon-Bewijzen 4½, Passive 5½, 5 pc. Rus. 100, 4½ pc. dito 88, 4 pc. Holl. 93½, 2½ pc. id. [illegible]; 5 pc. Sardinië 87, Brasilië 101, 4½ pc. Peru [illegible], Grenadine, 6 id. werk. 17, 3 pc. Mexiko, 24¾, 4 pc. Portugal. [illegible]

Ecuador —; Wissel op Amst. —.—; Parijs —.—; Petersb. —; Grieken (blaauw) —; Turkije 6 p.

WEENEN, 26 Aug. Met. 5 pc. 85; id. 4½ pc. —; Bank-Aktien 1283; Wissel op Londen 11.22, Amst. —; Parijs 137; Goud —; Zilver 17; Nieuwe Leening 92⅞.

BERLIJN, 26 Aug. 3½ pc. Pruissische Staatschuld 83⅝; 4½ pc. Rusland 87½; 5 pc. 96; Wissel op Londen 2/m. 6 Th. 16⅝; Parijs 78⅝; Amst. 140⅞; Ween. 84⅝; Petersburg 101⅞.

HAMBURG, 26 Aug. Spanje 3 pc. 29⅝; id 1 pc. 16⅞; Rusl. 5 pc. 93½; 3 pc. Mexikanen 17; Wissel op Amst. —.—; Londen kort —.—.

FRANKFORT, 26 Aug. 5 pc. Met. 71⅞; 3 pc. Spanje binnenl. 31½; id. 1 pc. 17⅞; Wissel op Londen 3/m. 117½, Amsterdam 100¼; Parijs 93½; Weenen 101½.

HANDELSBERIGTEN.

Per Overlandmail.

Batavia, 7 Julij 1854.

Koffij. Ter plaatse werden slechts gedaan 500 à 600 pikols Java tot *f* 27, terwijl zoo men zegt een bod op den geheelen oogst Pamanoekan, zijnde p. m. 19000 pikols à *f* 25, werd geweigerd. Te Samarang vonden 300 pik. afwijkende kwaliteit à *f* 22.50 koopers.

Suiker. Alhier werden gedaan 7000 à 8000 pikols, zoo uit den ouden als nieuwen oogst in de verhouding van *f* 13.50 voor N°. 16, en vertoont zich voortdurend nog vraag voor het artikel.

Rijst. De voorraad blijft vrij gering en werden slechts omgezet 100 koyangs Tjampia tot *f* 160 en eene partij ordinair blank Java tot *f* 135. Er zijn weinig koopers ter markt.

Tabak. Alleen werd hierin gedaan de oogst G. P. voor Holland tot geheime prijzen; men gist 36 cents.

Staart-, witte of lange Peper niet ter markt. Staart-peper wordt te Samarang à *f* 62 aangeboden.

Indigo. Na arrivement der mail van begin Mei herstelden zich de prijzen eenigzins bij de vroegere offertes van *f* 2.75. voor prima, en hadden belangrijke omzettingen tot *f* 2.90 plaats, terwijl het artikel tot dien prijs gezocht blijft.

Arak. Tot *f* 55 en *f* 56 toonen zich koopers, doch worden transactien tegengehouden door het voortdurend gebrek aan ledige leggers.

Cassia Lignea en Vera niet ter markt.

Gum Damar. Slechts éene afdoening van 300 pik. tot *f* 32 kwam ons ter ooren. Gum Elastique zeer begeerd en zijn p. m. 1500 pik. van *f* 44 à 46 genomen: heden zelfs is voor laatstgenoemden prijs niet meer te koop. Gutta Percha blijft ontbreken.

Huiden. Alleen op levering tot *f* 2 a *f* 2.20 blijft te koop, doch slechts op eene langen termijn.

Bij gelegenheid van het plaats gevonden hebbende nieuwjaar waren omzettingen in invoer-artikelen in de laatste 14 dagen lechts zeer gering, en zal men thans weder eenigen tijd moeten wachten, alvorens zich een vernieuwde vraag openbaart.

Lijnwaden. In Hollandsch fabrikaat ruw en gebleekt Calicots was de omzet gering; bij partikulieren, echter weinig aan handen zijnde, heeft men in enkele gevallen eene verbetering kunnen bedingen, zoodat heden bij behoefte zoude gemaakt worden. Ruw 5/4 *f* 4,70, 6/4 *f* 5,20; gebleekt 5/4 *f* 5 a 5,05, 6/4 *f* 5,85 a 5,90; alles op 1/maand, terwijl 7/4 en 8/4 geheel veronachtzaamd blijven. Het Engelsch fabrikaat volgt de beweging van het Hollandsche, doch is over het algemeen ter plaatse weinig gezocht. Gebleekt en ongebleekt Longcloth vonden slechts geringe navraag; de markt is van dit artikel zeer ruim voorzien; Cambrics blijven verkoopbaar, doch Jaconets weder meer verlaten. Drills zijn in Hollandsch fabrikaat bij kleinigheden tot *f* 7,25 op 1/m. afgaande; Amerikaansch wordt op *f* 8 gehouden. Blaauwe Drills zijn alhier niet te plaatsen en dito Salemporis alsnog geheel zonder attentie. Van geverwd Katoen is niets bijzonder te vermelden, alleen met uitzondering van 8/4 Adrianopel rood, dat, door het opruimen van Engelsch fabriekaat iets meer gewild is. Gedrukte Katoenen in soorten voor hier passende verkoopbaar, doch is de eerste hand schraal voorzien; de eerste toevoeren van Engelsch fabriekaat kunnen slechts over 4 of 6 weken ter markt zijn, en twijfelen wij geenszins of daarmede zal goede zaken gemaakt worden. Geverwde goederen, zoowel in stukken, als Kains, Sarongs en Hoofddoeken blijven in dezelfde positie, en is met geen mogelijkheid eenigzins vooruit te zien, tegen wanneer zulks zal beteren, zijnde de eerste hand zoo ruim voorzien dat voorloopig geen kans op remuneratie van prijzen bestaat. Batick Goederen verkeeren in dezelfde positie; alleen voor hier zeer passende soorten gaan bij kleinigheden tot redelijke prijzen af; voor hier ongeschikte of oude genres zijn echter tot nagenoeg geen prijs aan den man te bregen. In Wollen Goederen is niets omgegaan; alleen naar blaauw Laken in de goede ord. kwaliteiten vertoonde zich eenige vraag. Mule Twist zonder vraag. Adrianopel Rood Garen meer gezocht, doch alleen in de superieure kleur; inferieure kleur is zeer aanzienlijk voorhanden, doch kan niet worden afgezet, en is dan ook reeds zeer laag afgegeven.

Metalen. Hieromtrent valt slechts weinig te vermelden; Staafijzer is in de laatste dagen minder gezocht, is echter toch redelijk prijshoudend. Staal en Bladkoper blijven ontbreken, [illegible] gezocht, even als Zink en Lood. Spijkers aangenamer.

[illegible] en Dranken. Boter gedrukt door afdoeningen van puike [illegible] à *f* 12 en het bekend worden van zeilende partijen tot [illegible] vaatjes, waardoor prijzen nog geybelig zullen [illegible] het bijvoegen van Hammen al *f* 8 en [illegible] tot *f* 12 een kooper kunnen vinden. [illegible] Vleesch en Spek overvoerd. Vetwijn blijft gezocht [illegible] is minder vraag. Cognac in goede kwaliteiten [illegible] raad ter plaatse bestaat echter [illegible] liteiten. Jenever in groote [illegible]

Verfwaren, Olie, Glas- en Aardewerk in een [illegible]

In Vrachten is weinig gedaan, en hebben wij nog slechts te vermelden dat genomen zijn de *Diligence* [illegible] voor Suiker naar Londen, de *Adrianus Wilhelmus* van Calcutta naar Londen à £ 5.10, de *Orion* à *f* 75 voor Suiker, hier en te Samarang te laden, naar Rotterdam, en de *Zuid-Holland* Tabak à *f* 65 en Tin a *f* 30. Verzeild naar Singapore of China, de *Iserbrook*, *Indianeren*, *Lady Clarke* en *Anna*, en naar Pondichery de *Hambourgh*. Het Nederlandsche schip *Delta* is op het Ken's rif totaal vergaan; de bemanning is echter gered.

Koersen. Op Holland was de koers bij partikulieren 103 % doch ging nagenoeg niets af, door het gouvernement is a 104 % afgegeven, zoodat thans algemeen daarvoor verkrijgbaar is, doch er schijnt geen behoefte te wezen. Op Engeland is a *f* 11,50 voor 6/m. zigt en 6/m. dato gedaan; op 30/d. zigt wordt a *f* 11,75 te vergeefs aangeboden; na het rijzen van den Hollandschen koers is eene daling van den koers op Londen onvermijdelijk.

Spetiekoersen. Zilveren Guldens 3 % a 3½ % agio gedaan, thans houdt men op 4 %. Mexikaansche $ *f* 2,85 a 2,90. Sovereigns *f* 11,75 a 12 al naar behoefte. Tien Gulden Stukken *f* 10. Oude Ducaten *f* 7,50.

DELFT, 26 Aug. De prijzen der Kaas zijn heden geweest *f* 15,50 a *f* 21; ter markt werden verkocht 53 stapels wegende 17,896 Ned. ℔.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 25 Aug. Rogge. Puike hard gedroogde ondervond dagelijks meerder vraag, zoodat eenige partijen tot verhoogende prijzen zijn opgeruimd, als: 145/2, 146/2 ℔ Reval *f* 305 6/w., 308 6/w.; 145/2 ℔ Arensburg. *f* 303; 147/2 ℔ Libau *f* 300 3/m.; 145/2, 148/2 ℔ dito *f* 295 6/w., 305 3/m.; 145/2 ℔ Arensburg. *f* 308 en *f* 310 6/w.; 145/2, 147/2 ℔ Libau *f* 297, 302 6/w.; 146/2 ℔ Koersche *f* 302 6/w.; 147/2 ℔ Libau *f* 308 3/m., later *f* 310 3/m. Ook ligt gedroogde ging beter van de hand als volgt: 144/2 ℔ n. Archangel *f* 248 6/w. en *f* 249, 251 6/w., *f* 252 6/w.; 143/2 ℔ dito *f* 250 6/w.; zellende werd nog afgedaan 142/2, 148/2 ℔ Archang. *f* 233 1/m., 235 6/w.

Gerst werd naar kwaliteit betaald doch is als ruim prijshoudend aan te nemen. Men noteerde: 128/2, 130/2 ℔ Libau *f* 250 6/w., *f* 260 6/w.; 129/2 ℔ Koersche *f* 253 6/w.; 125/2 ℔ Libau *f* 241 3/m.; 128 2 ℔ dito *f* 252 3/m.; 130/2 ℔ dito *f* 260 6/w.; 131/2 ℔ dito *f* 262 6/w.; 126/2 ℔ Koers. *f* 246 3/m.; 128/2 ℔ dito *f* 253 3/m.; voor 133/2 ℔ gedr. Deensche werd *f* 204 te vergeefs geboden.

Moutwijn. Verhoogde Zaturdag op *f* 21 en bleef Maandag alzoo met weinig handel. Dingsdag vertoonde zich wederom meer vraag en werd voor behoefte *f* 21½ besteed. Woensdag was alzoo niet naar genoegen aan te komen, zoodat de markt op *f* 21¼ gebragt werd, sedert was alzoo een redelijken handel.

Jenever *f* 26.—. Amst. Proef *f* 27.25.

ANTWERPEN, 26 Aug. *Suiker. Ruwe.* De prijzen houden zich goed staande. *Geraffineerd* blijft zeer gezocht.

Koffij. Tot eene kleine verlaging zijn wederom 5000 balen Domingo omgezet.

Rijst met beperkte vraag en staande prijzen.

Granen. Tarwe en Rogge hooger gehouden met weinig voorraad.

LONDEN, 26 Aug. *Ruwe Suiker* tot eene verlaging van 6 d. met meerdere aftrek. Zeilende zijn voor het vasteland genomen eene lading Havana N°. 14 tot 23 s. Hollandsche Crushed door verhoogde vorderingen zonder omzet.

Koffij. Native Ceylon met eenige handel tot 44 s. 6 d. a 45 s. voor goed ordinair.

Thee zeer stil. Ordinaire Congo 10½ d.

Rijst zeer prijsvast met weinig zaken.

Specerijen. Peper tot volle prijzen meer gevraagd. Notenmuskaat en Foelij zeer gezocht tot betere prijzen. Nagelen vast.

Talk iets lager. Petersburger 66 s. 6 d.

Graanmarkt. Tarwe met geringe aanvoeren en weinig kooplust. Garst alleen bij kleinigheden omgezet. Haver met meer handel.

Veemarkt. In alle soorten meer handel tot onveranderde prijzen. — *Boter.* Met eenige vraag zonder prijsverandering; fijne Vriessche 98 a 102 s.; Zwolsche 88 a 90 s.; Bossche 64 a 68 s.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 26 Aug. R. H. Lutje, Jacoba Christina, Venetien
HELVOET, 27 Aug. B. Maresca, Aurora, Gallipoli, l. v. Brouwershaven.
STRAAT SUNDA, 19 Junij Elens, Otto, Batavia n. Amst.

UITGEZEILD:

TEXEL, 26 Aug. J. de Vries, Activo, Havana.
HELVOET, 27 Aug. J. Klok, Afrikaan, Fernambuck. - W. de Zeeuw Bagges, Thetis, Wilhelma.
BATAVIA, 25 Junij. Glazener, Hugo Grotius, Schiedam. — 27 Junij. Teengs, Elmina, Rott.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 1en Julij, op 1° N. Br., 22° W. L. Susanna Geertruida, kapt. D. Steenveld Szn, v. Amsterdam n. Batavia. – Den 19en Aug., bij Lizard Maria, kapt. E. N. F. van Wulven, van Middelburg naar Batavia.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

BATAVIA, Azia, C. Abrahamsz. Jr. 3360 Koffij, 1402 k. Suiker, 490 sch. Tin, [illegible] N. H. M.

RIJNVAART.

AMSTERDAM, 27 Aug. In lading naar:

Keulen C. Kollmann, Colln N°. 2.
[illegible] J. Noll, Catharina.
[illegible] Cartier, Mercuur.
[illegible]
Dusseldorp & Neus, H. [illegible] N°. 3.

Rijnhoogte	ARNHEM	27 Aug	2 el	4 duim
	KEULEN	27 „	8 vt.	11 „

Advertentiën.

(151) De ondergeteekende acht zich verpligt bij voortduring zich aan de Wel-Eerwaarde Heeren **Pastoors**, minzaamst aan te bevelen, tot het maken en repareren van **KERKORGELS**.

L. IJPMA, te *Alkmaar*.

---

(150) Dezer dagen verongelukte binnen de hoofdstad een **braaf Vader des Huisgezins**, nalatende eene oppassende Vrouw in gezegenden staat met twee jonge kinderen, zonder eenig middel van bestaan. Mogen liefdadige handen in hare droefheid en in dezen nood bijstand verleenen, dit is de bede van de arme Weduwe en hare onschuldige kinderen. De zegen van God, den Vader der weduwen en weezen, moge neerdalen over ieder die iets zal willen bijdragen tot hulp, van deze medelijdenswaardige behoeftigen. De Zeer Eerwaardige paters van de kerk *Mozes en Aaron* zullen zich gaarne belasten met giften, die christelijke liefdadigheid voor deze ongelukkigen willen afzonderen, ten einde door middel daarvan voor de weduwe en hare kinderen een vast middel van bestaan te verkrijgen.

***De Zalf en Pillen van Holloway** zijn een uitmuntend middel ter genezing van open been en alle andere soorten van wonden.*

Het debiet in deze onvergelijkelijke geneesmiddelen in alle gedeelten der beschaafde wereld is een der overtuigendste bewijzen van derzelver heilzame kracht ter genezing van open beenen, verouderde wonden, klierziekte en huiduitslag. Duizende lijders zijn van diergelijke en andere kwalen hersteld door dezelven, na andere middelen te vergeefs beproefd te hebben; en het is een daadzaak dat er geene ziekte hoegenaamd bestaat, welke niet binnen kort door deze voortreffelijke middelen verdwijnt; daarom ware het te wenschen [illegible] gebruik maakte van de zalf en pillen van Holloway.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: *Doosjes Pillen* à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* [illegible], *f* 6.75, *f* 13.50, *f* 20,50.

Potjes Zalf à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* [illegible], *f* 7.05, *f* 13.85, *f* 22.95.

Zijn op franco aanvrage en contant te bekomen bij B. ADAMA, Apotheker, Heerengracht hoek Utrechtsche-straat, N°. 22 te *Amsterdam*, bij L. J. GROOTENDORST, die met Mej. de Wed. A. P. MILIUS te *Utrecht* hertrouwd is, en bij J. STRAATMAN, hoofd-depothouder te 's *Bosch*; alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement*. (3)

Belangrijke Prijsvermindering.

De onderstaande Boekwerken zijn bij C. L. VAN LANGENHUYSEN voor den daarbij [illegible] LAAG GESTELDEN [illegible] verkrijgbaar:

Fleury, Historische Geloofsonderwyzing, enz., in-32, 272 bladz. . . . . *f* 0.15

Heerlykheden (de) van Maria, door den H. ALPHONSUS MARIA DE LIGUORI, enz., met eene gravuer in plaetdruk, 2 boekdeelen in-12, 776 bladz. . *f* 0.70

Onderrigtingen over het Huwelyk, vertaeld door M. [illegible], R. C. Priester, in-12, 418 blz. *f* 0.30

Onderwys en Inlichtingen voor Protestanten, die, luisterende naar de [illegible], in den schoot der katholyke Kerk willen terug komen, door J. J. SCHEFFMACHER, priester van de societeit Jesu, in-12, 216 bladz. . . . . . . *f* 0.35

Reinaert de Vos, enz., door J. F. WILLEMS, een boekdeel in-12 . . . . *f* 0.20

De Engelsche [illegible], door CL. ARVISINET, Kononik en Vicaris [illegible] van Troyes. Uyt het Fransch vertaeld. Tweede uytgaef . . . . *f* 0.10

Godvruchtige Oefeningen ter eere van den Heiligen Ignatius van Loyola, stichter des Gezelschaps van Jesus [illegible] M. D. G. . . . . *f* 0.10

Reis naar Jerusalem en den berg Sinaï in 1831, 1832 en 1833, door den abt DE GERAMB, Trappist, vertaeld door P. VISSCHERS, priester, 2 dl. in-12. . . . . *f* 1.00

Reis van Latrappe naar Roomen, door den abt DE GERAMB, in-12 . . . . . . *f* 0.50

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.